

Handleiding niveau D

Vooraf

STICHTING
NEDERLANDS
DEBAT INSTITUUT

Debatteren met Nieuwsbegrip

In dit blok vindt u aanwijzingen voor een debat over het Nieuwsbegrip onderwerp. De leerlingen gebruiken de opgedane kennis actief door deze toe te passen in een speciaal ontwikkeld groepsdebat. Neem eventueel een paar minuten voor de online videotutorial (<https://vimeo.com/155529887>) waarin docente Conny Ettema van Basisschool Het Mozaïek haar wijze van debatteren introduceert.

Pilot, dus graag uw feedback

Het werken aan debatteren met Nieuwsbegrip is een pilot. We horen heel graag uw ervaringen en meningen. Na de laatste les in week 14 (4 april) zullen we u uitnodigen om een online vragenlijst in te vullen. Op basis van uw feedback besluiten we of we van debatteren met Nieuwsbegrip een terugkerend onderdeel maken.

Lesoverzicht

Onderwerp

Het gevaar van bijensterfte

Centrale strategie

Samenvatten (laatste keer in week 2, Dierenpark Emmen)

Clibniveau tekst

8++

Leerdoelen waaraan in deze les aandacht wordt besteed

Uit het referentiekader taal, domein zakelijk lezen:

- Kan in eigen woorden de hoofdgedachte van de tekst weergeven [3F]
- Herkent en begrijpt relaties als oorzaak-gevolg, middel-doel, opsomming, enz.[3F]
- Maakt onderscheid tussen hoofd- en bijzaken [2F]
- Kan de tekst opdelen in betekenisvolle eenheden en kan de functie van deze eenheden benoemen. [2F]
- Kan de bedoeling van tekstgedeeltes en/of specifieke formuleringen duiden. [2F]

Doelwoorden voor Nieuwsbegrip XL

Dit zijn de woorden uit de D-tekst waarmee deze week online woordenschatoefeningen gemaakt kunnen worden, plus de woorden van het aanpalende C-niveau

Niveau C

het zal zo'n vaart niet lopen
precair
in het verdomhoekje zitten
rooskleurig
immers
schaars
het doemscenario
de populatie
de pesticide
preventief

Niveau D

onheilspellend
onontbeerlijk
de populatie
decimeren
de interventie
steggelen
invasief
de pesticide
cultiveren
floreren

Materiaal

- Voor elke leerling de tekst(en) van deze week: *Ruim baan voor bestuurders*.
- Selecteer de opdrachten die u deze les gaat inzetten om uw lesdoel te bereiken.
- Per leerling of per samenwerkduo/groepje de bijbehorende opdrachten.
- Per leerling of per groepje het stappenplan met woordhulp op niveau D (te vinden op de website bij Download & print, tabblad Stappenplannen).
- Eventueel rolkaarten voor de leerlingen (bij Download & print, tabblad Overig).
- Enkele kopieën van het antwoordenblad (achteraan deze handleiding).

Vooraf

- Denk na over de indeling van de samenwerkduo's of groepjes.
- Werkt u voor het eerst met Nieuwsbegrip? Neem dan ook de Algemene handleiding door (Download & print, tabblad Handleidingen).
- Gebruik eventueel ter introductie een deel van het filmpje dat te bekijken is via de volgende link: http://binnenland.eenvandaag.nl/tv-items/65415/bijensterfte_groot_gevaar_voor_voedselvoorziening

Aanwijzingen bij de opdrachten

Opdrachten

Werkwijze

OPDRACHT 1

Oriëntatie op de tekst en de woorden

Klassikaal en in duo's of groepjes

- 1) Vorm de samenwerkduo's of -groepjes en laat daarin de oriëntatie op de tekst uitvoeren, zoals aangegeven bij opdracht 1 van het leerlingmateriaal. Of voer de oriëntatie klassikaal uit, aan de hand van de digibordtool Voorspellen.
- 2) Laat de leerlingen vervolgens de tekst lezen en de oriëntatievragen bij de tekst beantwoorden.
- 3) De leerlingen achterhalen de betekenissen van de woorden en noteren eventueel nog enkele woorden die zij daarnaast niet hebben begrepen, inclusief de betekenis van deze woorden.
- 4) Loop rond om te observeren hoe leerlingen aan het werk zijn, of zij uit de voeten kunnen met de vragen en om hen waar nodig te ondersteunen.

Modellen

powered by

Antwoorden: zie **antwoordblad** voor de leerlingen.

OPDRACHT 2

Sleutelschema

In duo's/groepjes

Benoem alvast de leesstrategie van deze week en haal kort voorkennis op over deze strategie. De leerlingen gaan bij deze tekst aan de slag met het ontdekken van de structuur in de tekst en het verzamelen van trefwoorden bij de deelonderwerpen in een voor hen handig schema.

Antwoorden: zie **antwoordblad** voor de leerlingen.

OPDRACHT 3

Samenvatten

In duo's/groepjes

Bespreek klassikaal de uitleg. Laat de leerlingen vervolgens individueel de samenvatting van hun tekst maken.

Antwoorden: zie **antwoordblad** voor de leerlingen.

OPDRACHT 4

'De diepte in'

In groepjes

U kunt de leerlingen alle laten vragen laten maken of de vragen die u relevant vindt. Laat de leerlingen in tweetallen of groepjes werken. Loop rond om het denkproces van de leerlingen te volgen en waar nodig ondersteuning te bieden.

Extra opdracht: Debat voeren

Zie de inleiding van deze handleiding voor extra informatie over het debat. De opdrachten in het leerlingmateriaal leiden de leerlingen door het debat. Kies klassikaal een stelling en maak vervolgens groepjes om het debat voor te bereiden en uit te voeren.

Nabespreking/ lesafroning

Besteed bij de afsluiting van de les in elk geval aandacht aan de strategietoepassing, bijvoorbeeld door een goede en een minder goede samenvatting te bespreken en aan te geven waar de krachtige elementen van de goede samenvatting zitten. Geef daarnaast tips hoe de minder goede samenvatting verbeterd kan worden. Geef ook feedback op het lezen in de groepjes.

Bespreek verder alleen die vragen/opdrachtonderdelen waarvan u merkte dat veel leerlingen er moeite mee hadden, of die leuke/interessante discussies opleverden.

Ga kort in op de tekstinhoud/het onderwerp; tot welke nieuwe inzichten of ideeën heeft de tekst geleid?

Antwoorden

OPDRACHT 1

2. Spinnen eten bijvoorbeeld muggen op.; Insecten brengen stuifmeel van de ene bloem naar de andere, zodat bloemen bevrucht worden en zaden/vruchten kunnen dragen.
5. Verenigde Naties; de VN zorgt bijvoorbeeld voor vreedstroepen in conflictgebieden; bespreekt belangrijke onderwerpen die de hele wereld aangaan zoals de mensenrechten of het klimaat, enz.
6. bestuivers; bijen, hommels en vlinders; irritante wezens; fladderaars; de fladderende zaadverslepers; insecten; het zoemende insect; de zwart-gele insecten.

Woorden:

Woord	Betekenis
baanbrekend (r. 10)	vernieuwend, heel anders dan tot nu toe
realiseren (r. 31)	als resultaat hebben
de diversiteit (r. 32)	de verschillen binnen een groep, de variatie
desastreus (r. 34)	heel verschrikkelijk, rampzalig
de interventie (r. 49)	de maatregel om iets te veranderen
de overheid (r. 53)	de organisaties die een land of gebied bestuurt/besturen (bij een land: de regering en bijvoorbeeld de ministeries die plannen maken en regels uitvoeren)
de teloorgang (r. 63)	de ondergang, het verdwijnen
substantieel (r. 76)	met een grote omvang, behoorlijk groot of veel

OPDRACHT 2

- aanleiding aandacht voor bijensterfte:

Inleiding & de paragraaf 'Streven naar consensus'

VN-conferentie IPBES, eind februari 2016, Maleisië, beleidsadviezen om bestuiving van planten en daarmee de biodiversiteit en ecosystemen te verbeteren; Door uitsterven bijen, hommels, vlinders dreigt aanzienlijk deel voedselvoorraad te verdwijnen

- belang bijen/insecten: r. 11-r.33

Driekwart alle voedselgewassen en 90% van alle wilde planten ten minste ten dele afhankelijk van dierlijke bestuiving; dierlijke bestuiving (insecten gaan van bloem naar bloem en brengen stuifmeel) zorgt ervoor dat genetische diversiteit blijft bestaan

- oorzaken bijensterfte: r. 54-68

Merendeel oorzaken is menselijk: verandering in landgebruik, groei intensieve landbouw, gebruik pesticiden (omstreden neonicotinoïden), komst van invasieve, exotische soorten, ziekten en parasieten en klimaatverandering; juist de samenhang tussen deze oorzaken versterkt de verzwakking van de bij

- gevolgen bijensterfte: Inleiding & r. 11-18

Aanzienlijk deel van de voedselvoorraad dreigt te verdwijnen. Driekwart van alle voedselgewassen ter wereld en 90% van wilde planten zijn minstens ten dele afhankelijk van dierlijke bestuiving;

- oplossingen voor behoud bijen: r. 69-98

Langs akkers stroken met wilde bloemen; minder of geen bestrijdingsmiddelen gebruiken; terugdringen van de monoculturen; ook in steden bakken met geurige bloemen; zootels bouwen, zodat bijen zich kunnen voortplanten

OPDRACHT 3

Ruim baan voor bestuivers

Eind februari 2016 werd in Kuala Lumpur de VN conferentie IPBES gehouden. Er werd een lijst met beleidsadviezen opgesteld om de bestuiving van planten en daarmee de biodiversiteit en ecosystemen te verbeteren. Dat is nodig omdat die bestuiving gebeurt door bijen en andere insecten die dreigen uit te sterven. Daardoor kan een groot deel van de voedselvoorraad verdwijnen.

Doordat bijen dreigen uit te sterven is dierlijke bestuiving van planten minder vaak mogelijk. Dierlijke bestuiving (insecten gaan van bloem naar bloem en verplaatsen zo stuifmeel) is ook belangrijk voor genetische diversiteit.

Insecten als bijen dreigen uit te sterven door een combinatie van oorzaken: verandering in landgebruik, groei van de intensieve landbouw, de komst van invasieve en exotische soorten en van parasieten en ziekten. Hierdoor verzwakt de bij en kan hij zijn taak van dierlijke bevruchting niet meer goed uitoefenen.

Door aanleg van bloemstroken en bloemen in steden kunnen we de insecten helpen. Ook het verminderen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het terugdringen van monocultuur draagt bij aan een goede omgeving voor de bij. Ook kunnen mensen 'zootels' bouwen, zodat de bijen zich goed kunnen voortplanten.

OPDRACHT 4

1. Als je iemand 'ruim baan' geeft, geef je hem alle ruimte om zijn plannen uit te voeren. In deze tekst gaat het erom dat insecten als bijen alle kansen moeten krijgen.
2. Het stukje '24 landen'. Het betekent dat 24 landen samenwerken. Inter (=tussen) /gouvernementeel (ander woord voor overheid) kun je ook opdelen in twee stukken: tussen overheden.
3. Genetische diversiteit is van belang, omdat er inteelt ontstaat als planten zichzelf bestuiven. Daardoor verzwakken ze.
4. A. de varroamijt
B. 'invasie': het binnendringen; hier gaat het om dieren die van nature niet in een land thuishoren, maar er toch komen
5. A. 'Boerderijen die slechts enkele gewassen verbouwen' (r. 64) en 'er zijn minder plantensoorten'(r. 92).
B. Dat een boer maar één plantensoort verbouwt ('mono' betekent ook 'één' of 'alleen')
6. Omdat juist op het platteland er nu veel minder plaatsen zijn waar een bij zich graag voortplant, doordat het platteland zo door de mens is ingericht.
7. De aanpak van bijensterfte kan heel goed op lokaal (landelijk) niveau gebeuren. Elk land kan zijn eigen aanpak kiezen.